

2006-09-14

En rättvis och trygg värld för alla

En utrikespolitik med solidaritet och handlingskraft

Vi lever i en värld med stora orättvisor. I en del av världens länder väntas människor leva ungefär 75 år – i andra länder är medellivslängden mindre än 40 år. Vart femte barn i utvecklingsländerna går inte ut skolan, jämfört med bara två procent i den rika världen. Världens 500 rikaste individer har tillsammans en inkomst som är större än de 416 miljoner fattigaste människorna i världen. Samtidigt dör nästan tre miljoner barn varje år i sjukdomar där det finns vaccination som kunde ha räddat deras liv.

För oss socialdemokrater är dessa orättvisor djupt upprörande. Världen har långt kvar innan alla människor behandlas som lika mycket värda. Det återstår mycket arbete innan alla barn har möjlighet att gå i skolan, innan alla människor har tillgång till nödvändiga vaccin och mediciner, innan alla människor får leva i trygghet och kan förverkliga sina livsdrömmar.

Men vi vet att en rättvis värld är möjlig. Stora framsteg har gjorts. Sedan kalla krigets slut har världen fått många nya demokratier och färre antal konflikter. Både andelen fattiga i världen och spädbarnsdödligheten har minskat. På trettio år har andelen barn i grundutbildning ökat med 80 procent. Detta visar att världens utveckling inte är ödesbestämd utan kan styras åt rätt håll.

För oss socialdemokrater har arbetet för en rättvis värld alltid varit viktigt. Men det handlar inte bara om solidaritet, det handlar också om vår egen trygghet. I en värld som hänger ihop påverkas vår säkerhet av vad som händer i andra delar av världen. Terrorism, människohandel, brottslighet och miljöproblem rör sig snabbt över gränserna. Därför måste vi engagera oss i vad som händer utanför Sverige och samverka med andra i Europa och globalt. Förändrade oljepriser, valutaspekulationer som påverkar börsen och uppblussade oroligheter - allt detta påverkar vår vardag i Sverige. En värld med mindre fattigdom, klyftor och konflikter blir en tryggare värld och ligger därför i vårt eget intresse.

När det gäller internationell solidaritet har Sverige stolta traditioner. Men vi socialdemokrater har också en ambitiös politik för framtiden. Vi vill fortsätta arbeta för en rättvisare värld genom vår utrikespolitik, biståndspolitik, och handelspolitik.

Mot vår politik står ett högeralternativ som vill minska Sveriges insatser för en rättvis värld. Mot vår socialdemokratiska politik för ökad solidaritet står en högerpolitik där marknaden sätts före människan. För oss socialdemokrater är det obegripligt. Vi får det inte bättre i Sverige om vi minskar insatserna för en bättre värld. Vi blir inte tryggare när de globala orättvisorna ökar. Tvärtom.

Alla ska med - vår politik för en rättvis globalisering

Globaliseringsdebatten är ofta väl svartvit. Sanningen är att globaliseringen kan sprida såväl välstånd och demokrati som konflikter och exploatering. Ett sms skickas ut från en sluten diktatur och förmedlar viktig information till demokratiörelsen bakom gränsen. Samtidigt kan ett sms användas för att sprida rykten som på några timmar skapar oro och våldsamerheter i en annan del av världen. Livsviktig medicinsk kunskap kan nås genom Internetbaserade medicinbibliotek. Samtidigt rekryteras terrorister via samma Internet.

Den orättvisa fördelningen av globaliseringens möjligheter kan rättas till. Det handlar om att politiken måste få mer verkningskraft på global nivå. Den ekonomiska globaliseringen har varit snabb, medan politiken har hamnat på efterkälken. Därför måste det internationella politiska samarbetet stärkas.

För att göra globaliseringen mer rättvis krävs större satsningar på att minska klyftorna. Biståndet är viktigt, men en rättvis och fri handel har ännu större betydelse. Även om handel över gränserna har ökat stort de senaste decennierna är det världens rikaste länder som handlar mest med varandra. Fattigare länder hindras komma in på de rika ländernas marknader genom handelsbarriärer, och förlorar årligen flera hundra miljarder dollar på detta sätt. Samtidigt motsvarar jordbrukssubventionerna i världen mer än världens samlade utvecklingsbistånd. Dessa resurser borde istället användas till att förbättra miljön, till landsbygdsutveckling och till att stärka Europas konkurrenskraft. Särskilt angeläget är att avskaffa jordbrukssubventionerna på tobaks- och alkoholvaror. Därför vill vi socialdemokrater verka för en verklig frihandel, utan tullmurar och subventioner. Eftersom EU har en gemensam handelspolitik arbetar vi aktivt med att försöka övertyga alla andra EU länder om att avskaffa handelshindren.

En fri handel och mer rättvisa handelsregler kan lyfta miljontals människor ur fattigdom. Frihandel betyder dock inte en hämningslös och oreglerad kommers. Marknadsliberaler vill ha fri handel, men sällan sociala eller fackliga rättigheter. Detta är vi socialdemokrater motståndare till. Handel som styrs enbart av marknadskrafterna kan inte hantera obalanser och orättvisor, utan kan tvärtom bidra till att öka klyftorna. Därför måste handelssystemet ta ett bredare ansvar för hållbar social och ekologisk utveckling.

Men en rättvis globalisering kräver också att kampen mot dumpade arbetsvillkor förstärks. För oss är det oacceptabelt att konkurrenskraft skapas genom lägre löner, sämre arbetsvillkor, rovdrift på miljön och sämre välfärd. Tillväxt utan mänskliga rättigheter, ökande sociala klyftor eller utarmning av vår miljö gör oss

inte rikare. Tvärtom är det endast en social och miljömässigt hållbar utveckling som kan skapa hållbar tillväxt.

Samtidigt måste de grundläggande mänskliga rättigheterna i arbetslivet stärkas globalt. Den fria förenings- och förhandlingsrätten ska garanteras och slavarbete, barnarbete och diskriminering måste elimineras. Det är inte acceptabelt att över 70 miljoner barn under tio år idag arbetar och att över 20 000 barn dör varje år till följd av arbetsskador.

De internationella företagen har därför en viktig roll i globaliseringen. Av världens hundra största ekonomier är hälften företag. Inom ramen för FN, Internationella arbetsorganisationen (ILO), Världsbanken och andra organisationer är det möjligt att driva fram regler om företags ansvar för mänskliga rättigheter, arbetsvillkor och en bättre miljö. Detta arbete måste skyndas på.

Så här vill vi arbeta vidare för en rättvis globalisering

* **Handelshindren mot fattigare länder måste bort.** Vi vill inom WTO ta initiativ mot orättvisa handelshinder. Det gäller inte minst jordbruks- och tekovaror som är u-ländernas viktigaste exportvaror. Inom EU vill vi arbeta för att EU tar bort alla handelshinder för Afrika, Karibien och Sydamerika och vi ska vara det land som hårdast driver ett avskaffande av EU:s jordbrukssubventioner. Vi vill att EU inrättar en ombudsman till stöd för utvecklingsländer som vill exportera till EU.

* **Världshandelsreglerna ska ta ansvar för människor och miljö.** Vi vill driva på för att WTO (Världshandelsorganisationen) ska förbättra sitt arbete för hållbar utveckling genom att integrera sociala och ekonomiska mål i sitt arbete. Vi vill driva på för att handelsavtal ska ta hänsyn till - och inte stå i motsättning till - målsättningar om miljö och goda arbetsvillkor. För att stärka de grundläggande mänskliga rättigheterna vill vi också öka samarbetet mellan WTO och Internationella arbetsorganisationen (ILO).

* **Handelssystemet måste förbättras.** Utvecklingsländerna har ofta mindre möjligheter att delta i de långa och kostnadskrävande handelsförhandlingarna än rikare länder. Därför vill vi öka biståndet till utvecklingsländerna för att stärka deras förhandlingskapacitet i världshandelssystemet. Vi vill också driva på för ökad öppenheten i WTO:s och EU:s arbete på det handelspolitiska området.

* **Företagen behöver ta större ansvar för bra och rättvisa arbetsvillkor.** Sverige ska vara pådrivande för att arbetet inom FN, ILO, Världsbanken och andra organisationer med regler om företags ansvar för mänskliga rättigheter, arbetsvillkor, bekämpandet av korruption och en bättre miljö efterlevs och

utvecklas. Det finns idag många olika så kallade uppförandekoder för hur företag bör agera. Dessa koder måste omsättas i praktisk handling.

Vi vill också verka för att svenska företag blir internationella föregångare för de etiska riktlinjer för näringslivet som antagits av bl.a. FN och OECD (Organisationen för ekonomiskt samarbetet och utveckling). Det gäller inte minst de statliga bolagen som har en extra viktig roll att spela i detta avseende. En viktig del i företagens sociala ansvar är att sluta internationella ramavtal med fackliga organisationer. Genom initiativet Globalt Ansvar stödjer den socialdemokratiska regeringen företagens arbete med socialt ansvarstagande. Detta vill vi fortsätta med. Sverige är också den största givaren till FN:s Global Compact och dess arbete med företags sociala ansvar i främst utvecklingsländer.

*** Dumpade arbetsvillkor ska motverkas och mänskliga rättigheterna i arbetslivet stärkas.** Vi vill hävda arbetstagarnas rättigheter i internationella organisationer som Internationella valutafonden (IMF) och Världsbanken. Vi vill verka för att arbetet inom Internationella arbetsorganisationen (ILO) får ökad tyngd och fler länder ratificerar ILO:s kärnkonventioner bl. a konvention 94 om offentlig upphandling, konvention 87 om föreningsfrihet och ökar stödet för rätten att bilda fria fackföreningar. Vi tycker att sociala klausuler i internationella handelsavtal kan vara en väg att gå för att motverka att människor kränks i arbetslivet. De måste dock utformas noga så att de inte resulterar i protektionism.

Högeralternativet: För en rättvis globalisering?

Frihandel kan lyfta miljoner människor ur fattigdom och göra globaliseringen mer rättvis. Idag är Sverige ett av de få industrialiserade länder som har en stark folklig acceptans för frihandel. Vi socialdemokrater är övertygade om att det är den svenska modellen som är förklaringen till denna acceptans. Det finns ett samhällskontrakt mellan Sveriges medborgare: du står inte ensam om du blir arbetslös, skadas eller blir sjuk. Vi hjälps åt.

Högern har en annan modell. Högern vill använda den ökade globala konkurrensen för att angripa den svenska modellen, försämra tryggheten och därmed pressa ner lönerna. Konsekvensen kommer att bli rädda människor. Kraven på skydd från den internationella konkurrensen kommer att öka. Människor kommer inte att acceptera öppenhet om de står ensamma om och när de möter den hårda strukturomvandling som är den ofrånkomliga konsekvensen av en friare och öppnare handel.

Därför innebär högeralliansens förslag om nedrustning av trygghetssystem och försvagning av kollektivavtalen en ökad risk för motstånd till förändringar, exempelvis att öppna upp våra marknader mot omvärlden. Det skulle resultera i protektionism, slutenhet och minskad handel. Det riskerar att bli ett dråpslag mot frihandel. På vilket sätt får vi en mer rättvis globalisering om man från högeralliansens håll vill driva en politik som riskerar slå hårt mot alla de fattiga länder vars utveckling bromsas av rika världens handelsbarriärer?

En tryggare värld – vår politik för ökad fred och säkerhet

Vi lever i en privilegierad del av världen. Sverige är omgivet av fria, demokratiska stater. Krig i vårt närområde känns för de flesta otänkbart. Samtidigt vet vi att vår egen säkerhet bygger på en fredlig utveckling i vår omvärld.

I dagens globaliserade värld blir de regelrätta krigen mellan stater allt färre. Istället ser vi andra sorters konflikter och hot skapa otrygghet. Dagens hot handlar om kamp om naturresurser, etniska motsättningar, sjukdomar och epidemier, miljöfaror, internationell terrorism, brottslighet och människohandel. Dessa konflikter kan inte lösas av ett enstaka land, eller en ensam organisation. För att möta dessa hot och hantera dessa konflikter fredligt krävs ett starkt och effektivt internationellt samarbete.

FN är fredsarbetets fundament. Den viktigaste organisationen för internationell fred och säkerhet är Förenta Nationerna. I FN möts 192 länder för att lösa gemensamma problem och konflikter. Det är genom arbetet i FN som världens länder kan komma överens om de strategier och spelregler som ska gälla för att samarbetet i världen ska fungera smidigt och konflikter ska kunna lösas fredligt. Men i en värld som kräver allt mer internationellt samarbete måste också FN förstärkas och moderniseras.

Vi socialdemokrater har länge drivit på för ett starkare FN. Att Sverige och utrikesminister Jan Eliasson har haft uppdraget leda FN:s generalförsamling under FN:s viktiga reformarbete det senaste året visar den respekt som vårt långa FN-engagemang har väckt bland världens länder. Angelägna reformsteg har nu tagits för att FN bland annat ska kunna arbeta bättre med mänskliga rättigheter, bekämpa terrorism och bygga långsiktig fred efter att en konflikt avslutats.

EU – en fredsorganisation med växande ansvar. Men fred och säkerhet kräver också nära samarbete grannar emellan. Att ett krig skulle uppstå i Europa verkar idag kanske omöjligt. Men fred i Europa har inte alltid varit självklart. Vår kontinent har i hundratals år härjats av många blodiga krig. Men genom EU har

vi sammanvävt våra länder så nära att nya europeiska krig är svårt att föreställa sig. Detta gör EU till ett mycket starkt fredsprojekt, inte bara historiskt utan också för framtiden.

Med EU:s utvidgning 2004 vävdes 10 nya länder in i samarbetet, men detta betyder inte att utvidgningen av EU är färdig. Det är inte många år sedan vi såg fruktansvärda krig på Balkan. Därför vill vi fullfölja närmandet mellan Balkan och EU. Vi måste också fortsätta vara öppna för ett utvidgat EU både österut och söderut. Att fortsätta utvidgningen av EU ligger i fredens intresse – därför är det är allas vår angelägenhet.

Men EU är idag inte bara ett europeiskt fredsprojekt. Från att ha varit ett samarbete inriktat på framför allt handelsfrågor har EU blivit en fredskraft – inte bara för Europa utan för världen. Detta märks till exempel genom EU:s ökade engagemang och roll i Mellanöstern.

Utvecklingen har gått snabbt. På bara några år har EU utvecklats till en global aktör för fred och säkerhet. I nära samarbete med FN genomför EU många krishanteringsinsatser långt utanför Europa. EU finns på plats i Gaza, i Kongo, i Indonesien, på Balkan och i andra konfliktområden. Sverige bidrar i de flesta av EU:s krishanteringsinsatser och har varit starkt pådrivande för att utveckla hela EU:s krishanteringsförmåga. Vi socialdemokrater känner stolthet när vi ser att det har gett resultat. Och vi kommer att verka för en än mer aktiv roll för ett solidariskt EU på det globala planet.

Sverige ska vara alliansfritt. Vårt engagemang för EU:s utrikespolitik påverkar inte vår säkerhetspolitiska grund. Sverige är och ska vara militärt alliansfritt. Det gagnar vår egen säkerhet och det ger oss handlingsfrihet och självständighet. Vår militära alliansfrihet ger oss samtidigt möjligheter att samarbeta med vilka organisationer eller länder som vi vill i internationella fredsinsatser. Sverige ska inte ansöka om medlemskap i NATO, då ett medlemskap inte skulle öka vår säkerhet.

Att inte vara medlem i Nato, en försvarsallians med kärnvapen, stärker också våra möjligheter att arbeta för kärnvapenedrustning. Sverige är sedan länge mycket aktiv i arbetet för icke-spridning av kärnvapen och nedrustning och driver på för att alla kärnvapenstater ska ansluta sig till icke-spridningsavtalet. Vi arbetar genom såväl EU, som FN, och tar initiativ på området tillsammans med andra länder som är starkt engagerade i kampen mot kärnvapen.

Folkrätten får inte kränkas. Folkrätten är alla de överenskomna internationella lagar och regler som alla världens länder ska följa. Krigets lagar, de mänskliga

rättigheterna och den humanitära rätten är några exempel på folkrätten. FN:s säkerhetsråd har också möjlighet att fatta beslut som blir folkrättsligt bindande för världens alla länder. För oss socialdemokrater är det självklart att allt internationellt samarbete för fred och säkerhet, inom FN, inom EU eller tillsammans med Nato, måste grundas på folkrätten. Det är FN:s säkerhetsråd som har ansvaret att besluta om fredsframtvingande insatser. Ett smidigt internationellt samarbete kräver tydliga internationella lagar och regler. Men respekten för folkrätten måste ständigt försvaras. Om det blir acceptabelt att tumma på folkrätten riskerar vi få en värld där internationella överenskommelser bara följs när dessa passar egna intressen. Vi riskerar också få en värld där den starkes rätt får råda.

Så här vill vi arbeta vidare för fred och säkerhet

* **Arbetet med att modernisera FN måste fortsätta.** Vi vill fortsätta ta ansvar för att stärka och modernisera FN. Vi vill bland annat driva på för att världssamfundet lever upp till löftena att skydda civilbefolkning som hotas av etnisk rensning och folkmord. FN:s säkerhetsråd behöver också reformeras. Alla de reformbeslut som fattats under Sveriges ordförandeskap i generalförsamlingen måste nu omsättas i praktiken.

***Vi ska driva på utvecklingen av EU som global fredskraft.** Vi vill fortsätta stärka EU:s förmåga att hantera kriser, förebygga konflikter och stötta FN:s arbete för fred och säkerhet. Om vi kan få EU:s medlemsstater, det vill säga 25 av världens rikaste länder, att agera tillsammans i viktiga utrikespolitiska frågor då finns det stora möjligheter att göra skillnad i världen. Därför vill vi fortsätta driva på för att EU:s utrikespolitik ska präglas av solidaritet och aktiva bidrag för fred och säkerhet.

* **Sverige ska öka bidragen till fred och säkerhet i världen.** Vi vill fortsätta Sveriges deltagande i krishantering. Sverige har en lång tradition av deltagande i FN:s fredsbevarande insatser. De senaste åren har detta engagemang kompletterats med deltagande i såväl Nato-ledda insatser som krishanteringsinsatser i EU:s regi. Men Sverige skulle kunna göra så mycket mer. Efterfrågan på svenska militära bidrag till krishanteringsinsatser utomlands är stor och vårt egen militära kapacitet ökar när våra trupper deltar i krishanteringsinsatser. Därför vill vi fortsätta att öka budgeten för fredsfrämjande insatser 2007 så att Sverige ska kunna ge mer bidrag till krishanteringsinsatser i FN, EU eller Natos regi.¹ Vi vill också satsa en miljard ur biståndsbudgeten på satsningar för medling, konflikthantering och förebyggande fredsarbete (se avsnittet Global rättvisa, s.12).

¹ Källa: Regeringens budgetproposition 2006

* **Vi vill stärka respekten för folkrätten.** Att alltid följa internationella överenskommelser måste bli en självklarhet. Därför vill vi vara pådrivande för att folkrätten ska stärkas i EU:s arbete med fred och säkerhet. Vi vill också fortsätta vara aktiva i den dialog om folkrättsfrågor som EU bedriver med USA. Vårt engagemang handlar också om att aktivt arbeta för att folkrättsliga beslut efterlevs. I Mellanöstern vill vi fortsätta stå upp för folkrätten, att Israels ockupation av palestinska områden måste upphöra och en lösning på konflikten baseras på FN-resolutioner och förhandlingar. I nedrustningsarbetet vill vi fortsätta driva på för att kärnvapenstaterna lever upp till sina löften i icke-spridningsavtalet.

Högeralternativet:

För internationell fred och säkerhet?

Sveriges militära alliansfrihet är en viktig grundsten i vår utrikespolitik. Den ger oss både handlingsfrihet och självständighet. Men de borgerliga partierna är djupt splittrade i denna grundläggande fråga. Folkpartiet har länge velat föra in Sverige i Nato och Fredrik Reinfeldt tycker att det är ologiskt och märkligt att stå utanför. Centerpartiet däremot är starka motståndare till ett Nato-medlemskap och kristdemokraterna vill inte heller ge upp vår militära alliansfrihet. Högeralliansen är därmed djupt splittrad och deras otydliga besked i denna viktiga fråga är inte förtroendeingivande. Det skapar också osäkerhet i omvärlden och minskar därmed våra möjligheter att påverka. I högeralliansens valmanifest konstateras endast att Sverige är militärt alliansfritt. Alliansen lämnar inga besked om man vill förändra detta, hur de ska hantera den säkerhetspolitiska splittringen inom alliansen och vilken säkerhetspolitisk linje de egentligen vill driva. Därför måste högeralliansen ge svar på om de vill föra in Sverige i Nato.

Att gemensamma regler följs är grunden för ett väl fungerande internationellt samarbete. Respekt för folkrätten är också grunden för internationell fred och säkerhet. Därför är det för oss socialdemokrater självklart att folkrätten aldrig får frångås, oavsett vilket land eller vilken konflikt som berörs. Detta verkar inte lika självklart inom den borgerliga alliansen. När den folkrättsvidriga invasionen av Irak inleddes försvarade folkpartiet den amerikanskledda koalitionen agerande och moderaterna uttryckte förståelse för den amerikanska tolkningen av folkrätten. Att stå för folkrätten på ett principiellt plan är viktigt, men att också försvara folkrätten i verkliga situationer är minst lika viktigt.

Med Irakkriget i backspegeln är det osäkert om Sverige skulle fortsätta vara en röst som vågar stå upp för folkrätten med en högerregering. När det från moderaterna dessutom kommer anklagelser om att Sveriges politik i Mellanöstern

är obalanserad och alltför fokuserad på palestiniernas villkor ställer vi oss frågan om högeralliansens Mellanösternpolitik ska vara baserad på folkrätten eller inte. Vill man inte längre att Sverige ska vara en tydlig röst för folkrätten i Mellanöstern?²

Global rättvisa – vår politik för fattigdomsbekämpning

Varje timme dör mer än 1200 barn av fattigdomsrelaterade orsaker. Hundratals miljoner människor går varje kväll och lägger sig hungriga – trots att det i världen finns tillräckligt med mat. Idag lever 852 miljoner människor i hunger - det är 18 miljoner fler än 1995³. Samtidigt subventioneras varje ko i Europa med 20 kronor om dagen. Mer än hälften av alla människor på jorden måste leva på en lägre summa.

Samtidigt vet vi att utvecklingen också går framåt. Andelen fattiga i världen har minskat de senaste 25 åren. Men utvecklingen måste skyndas på. Takten i fattigdomsbekämpningen måste öka. Att stärka människors möjligheter att ta sig ur fattigdom är ett övergripande mål för en socialdemokratisk politik för global rättvisa.

Fattigdom handlar inte bara om brist på ekonomiska resurser och tillgångar. Fattigdom är också brist på möjligheter, makt och säkerhet. Därför är ett demokratiskt samhälle, respekt för mänskliga rättigheter och jämställdhet liksom fred och trygghet nödvändiga förutsättningar för hållbar utveckling. Därför bidrar vårt bistånd till insatser för demokrati, fred och mänskliga rättigheter.

I år når Sverige målet om en procent av BNI i bistånd och vi har ökat biståndet rejält de senaste 12 åren. Våra satsningar på biståndet gör Sverige till världsledande i kampen mot fattigdom och för solidaritet och rättvisa. Vårt höga bistånd gör oss till en respekterad röst i världen och en viktig partner för fred och utveckling. Och vi vet att vår politik har gett resultat, påverkar utvecklingen och gör skillnad i människors vardag.

Sverige ska ha ett generöst bistånd. Sverige är ett av världens rikaste länder. Vi har råd att satsa resurser på bistånd till fattigare länder. Vårt svenska bistånd bidrar konkret till att förbättra levnadsförhållandena för män, kvinnor och barn i fattigare delar av världen. Enligt UNDP, FN:s utvecklingsorgan, var 26.3 procent av världen befolkning fattiga 1993. År 2001 hade fattigdomen minskat till 20.7

² Källa: Fredrik Reinfeldt i intervju i Herald Tribune, 2006-09-12

³ Källa: FAO, FN:s organ för jordbruk och livsmedelsfrågor

procent. I denna fattigdomsbekämpning har det svenska ökande biståndet spelat en roll.⁴

Biståndet från den rika världen måste öka. Den rika världens bistånd uppgick år 1994 till 65 miljarder dollar, 2004 hade nivån höjts till 87 miljarder dollar. Vi arbetar för att biståndet måste öka ännu kraftigare takt – annars kommer FN:s millenniemål inte att uppnås. Genom Sveriges höga biståndsambitioner har vi bidragit till att fler rika länder ökar sitt bistånd, bland annat har Sverige varit pådrivande för att EU satt upp en konkret tidsplan för att nå FN:s biståndsmål.⁵

Nolltolerans mot korruption i biståndet. Precis som alla andra skattepengar ska också biståndet användas effektivt. Därför låter vi internationella biståndsorgan och revisionsbyråer kontrollera vårt bistånd och Sverige får genomgående mycket gott betyg för sitt sätt att hantera biståndet*. Vi är därför trygga i att det svenska biståndet används effektivt. Men biståndet kan, precis som alla andra verksamheter, alltid utvecklas. Därför har vi bland annat skapat en ny myndighet som just ska utvärdera om biståndet används rätt och hur det kan bli ännu bättre. Så ser vi till att varje biståndskrona används på bästa sätt.

Det behövs en politik för global utveckling. Bistånd kan aldrig ensamt utrota fattigdomen. Det krävs åtgärder på många områden, alltifrån att utvecklingsländer har god samhällsstyrning och en fördelningspolitik där ökad tillväxt kommer fattiga människor till del, till att det internationella samfundet lever upp till löften om skuldavskrivningar och enas en rättvis och utvecklingsinriktad handelspolitik. Därför har Sverige utvecklat en bred politik för global utveckling, en helhetspolitik som ska se till att alla beslut ska ta hänsyn till hur politiken påverkar kampen mot fattigdomen.

Vi socialdemokrater är övertygade om att världen blir bättre och tryggare för alla om fattigdomen och klyftorna mellan människor minskar. Vi är stolta över att kampen mot fattigdom och förtryck och för demokrati och mänskliga rättigheter länge varit kännetecknen för socialdemokratisk utrikespolitik. Men vi vill och kan göra ännu mer. Vår politik står i stark kontrast mot moderaternas planer på kraftiga nedskärningar i biståndet.

⁴ Källa: UNDP

⁵ Källa: UD, Sida

Så här vill vi arbeta vidare med fattigdomsbekämpning

* **Sverige ska öka satsningarna mot smittsamma sjukdomar.** Varje år dör sex miljoner människor i malaria, tbc och hiv/aids – samtliga i sjukdomar som går att förebygga eller bota. Därför vill vi öka vårt bistånd för att bekämpa smittsamma sjukdomar. Vi tar fram en handlingsplan för Sveriges bidrag i bekämpningen av smittsamma sjukdomar i världen och ökar biståndet för satsningarna mot dessa sjukdomar. Vi ökar också Sveriges bistånd till de organisationer som arbetar med hiv/aids som till exempel UNAIDS och Globala fonden mot aids, tbc och malaria.

* **Arbetet för jämställdhet och kvinnors rättigheter måste vara globalt.**

Fortfarande är kvinnor de fattigaste av de fattiga. Många av världens kvinnor lever dessutom i länder där de saknar politiska rättigheter och i samhällen där de saknar rätten att bestämma över sin egen kropp och sexualitet. Att stärka insatserna för jämställdhet globalt handlar inte bara om mänskliga rättigheter, det handlar också om att ökad jämställdhet är centralt för fattigdomsbekämpning.

Sverige är ett av få länder som lyfter fram jämställdhet som central fråga för fattigdomsbekämpning. Det vill vi fortsätta med. Därför är insatser för sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter ett prioriterat område i vår biståndspolitik och vi ökar samtidigt resurserna till de organisationer och biståndsprojekt som arbetar med jämställdhet.

* **En fredsmiljard från biståndet för att motverka konflikter.** Fred är en förutsättning för att långsiktigt bekämpa fattigdomen i världen. Det krävs att fattiga konfliktfyllda länders resurser inte används till att bedriva krig utan satsas på utveckling, hälsa och utbildning. Det krävs också att gamla konflikter hindras från att blossa upp på nytt. Idag är hälften av alla konflikter i världen gamla konflikter som flammnar upp igen. Därför vill vi kraftigt öka biståndsinsatser för fred och till konfliktlösning. Sverige kan spela en stor roll i att bland annat övervaka vapenvila, avväpna soldater och omskola soldater. Medan en konflikt ännu pågår kan Sverige i än högre grad bidra med medlingsinsatser. Därför vill vi satsa en miljard ur biståndsbudgeten på satsningar för medling, konflikthantering och förebyggande fredsarbete.

* **En hållbar global utveckling kräver ökade satsningar på miljön.** Miljöförstöring, rovdrift på naturresurser och naturkatastrofer drabbar ofta fattiga människor värst. Samtidigt vet vi att många miljöproblem är globala och att det ligger i alla länders intresse att större hänsyn tas till miljön, såväl lokalt som globalt. Därför genomför vi en särskild satsning på miljöbistånd och avsätter därför en miljard av det ökande biståndet till miljöinsatser. Det handlar om biståndsinsatser på områden som miljöteknik, förnybar energi, vatten och sanitet, kemikalier samt uppbyggnad av miljöinstitutioner.

* **Arbetet med att stoppa klimatförändringarna måste intensifieras.** Sverige ska ligga i framkant i en internationell jämförelse vad gäller både nationella åtgärder och global politik för att motverka växthuseffekten. Vi ska verka för att EU blir än en mer progressiv och pådrivande kraft i det internationella miljöarbetet och för att ett effektivt globalt system för minskade utsläpp kommer på plats efter Kyotoprotokollets slut 2012.

Högeralternativet: För fattigdomsbekämpning och global rättvisa?

Vi vet att det finns enorm fattigdom i världen och att världen blir bättre och tryggare för alla om minskar de globala klyftorna. Samtidigt vill moderaterna sänka Sveriges bistånd rejält. Bistånd löser naturligtvis inte alla globala orättvisor, men innebär skillnaden mellan liv och död för många utsatta människor.

Moderaterna vill sänka biståndet med åtta miljarder⁶. Inom högeralliansen finns en öppenhet för att använda delar av det som blir kvar till militära insatser, något som inte är i linje med internationella biståndsregler och dessutom riskerar leda till att det blir ännu mindre bistånd kvar för fattigdomsbekämpning.⁷ Det är rimligt att kräva av högeralliansen att de ger besked i denna grundläggande fråga innan valet. Samtidigt som högeralliansen måste tala om hur mycket biståndet ska sänkas måste de också berätta om vad som ska bort - stöd till mänskliga rättigheter i Mellanöstern, katastrofbistånd i Asien eller satsningar mot rekrytering av barnsoldater och hiv/aids i Afrika. Vilka av världens utsatta människor ska betala för högerens skattesänkningar?

Alla människors lika värde – vår politik för mänskliga rättigheter

”Alla människor är födda fria och lika i värde och rättigheter.” Så inleds den första artikeln i FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna. Samtidigt vet vi att dessa rättigheter kränks varje dag. Exempelen är många. Brott mot mänskliga rättigheter innebär alltid en enorm kränkning för den som drabbas. För den som får sitt hem jämnat med marken av en bulldozer i Harare, den som fängslas utan rättegång i Guantanamo, den som förföljs för sina åsikter eller sexuell läggning i Teheran, den unga kvinna som förvägras utbildning i Kabul, den fabriksarbetare i Peking som förvägras organisera sig fackligt, den man som fängslas i Vitryssland

⁶ Källa: motion 2005/06:Fi240, Politik för arbete och välfärd, av Fredrik Reinfeldt m.fl. (m)

⁷ Källa: Fredrik Reinfeldt, utrikespolitiskt linjetal 24/10 2005

efter att ha deltagit i en regimkritisk demonstration, eller den flicka som transporteras över gränser för att säljas som sexslav i Sverige.

Brott mot mänskliga rättigheter sker i alla samhällen. Kränkningarna av mänskliga rättigheter äger rum på alla kontinenter, i olika sorters länder, i rika och fattiga regioner och i samhällen präglade av kristendom, islam eller andra religioner. Vid alla dessa tillfällen måste omvärlden reagera. Kränkningarna av de mänskliga rättigheterna skadar inte bara de berörda individerna utan också människovärdet. Brott mot mänskliga rättigheter är allas vår angelägenhet.

I de mänskliga rättigheterna ingår ekonomiska och sociala rättigheter. Dessa är viktiga och går hand i hand med politiska rättigheterna. Läs- och skrivkunnsighet är viktigt för att kunna utnyttja sin yttrandefrihet. Att inte tvingas satsa all tid på att få tillgång till livsnödvändig mat är viktigt för att ha möjlighet att utnyttja andra politiska rättigheter. Därför måste alla de mänskliga rättigheterna – som de politiska, ekonomiska och sociala – stärkas tillsammans. Därför är kampen mot hunger och fattigdom och bistånd till utbildning och hälsa också sätt att stärka de mänskliga rättigheterna.

Kampen för mänskliga rättigheter kräver internationellt samarbete. Arbetet för mänskliga rättigheter är en hörnsten i socialdemokratisk utrikespolitik. Vi arbetar internationellt mot dödsstraff och tortyr. Inom EU och FN driver vi att barns och kvinnors rättigheter skall vara en självklar del i bistånd, fattigdomsbekämpning och i konflikthantering. Vi protesterar mot övergrepp oavsett var de sker. Att öka respekten för de mänskliga rättigheterna i världen är dock ett tålmodsprövande arbete. Processerna går ofta långsamt och att förändra attityder tar tid. Men vi socialdemokrater vill fortsätta arbetet. Vårt engagemang är stort.

Så här vill vi arbeta vidare för mänskliga rättigheter

***Barnens rättigheter i världen måste stärkas.** Vi vill värna barns rättigheter, deras rätt till utbildning och hälsovård och vi vill arbeta aktivt mot barnexploatering och andra övergrepp barn utsätts för. Vi vill arbeta för att FN:s barnkonvention efterlevs bättre och driva på för att större hänsyn tas till barns rättigheter i internationellt samarbete. Vi vill även fortsätta ge stöd till arbete som stöttar barnsoldater att demobiliseras och återförenas med sina familjer. Vi vill också driva på för att fler länder ska skriva på ILO:s konvention 182 om förbud mot de värsta formerna av barnarbete.

*** Slavhandeln med kvinnor och barn måste stoppas.** Vi vill bekämpa handeln med kvinnor och barn genom att öka internationellt samarbete. Sverige ska vara ledande i att stärka samarbetet med våra nordiska och baltiska grannländer för att

stoppa människohandeln. Vi vill arbeta för att de länder där dessa kvinnor och barn efterfrågas tar ett ökat ansvar för att förhindra människohandel. Vi vill arbeta för att fler av dem som bedriver slavhandeln ställs inför rätta och döms för människohandelsbrott, fortsätta förstärka tull- och polissamarbetet och ge offren stöd att komma tillbaka till ett normalt liv.

* **Grova brott mot mänskliga rättigheterna ska straffas.** De som begår grova brott som folkmord och brott mot mänskligheten måste ställas till inför rätta, oavsett var brotten begås. Vi vill slå vakt om den internationella brottmålsdomstolen. Vi vill stödja domstolen så att arbetet fungerar effektivt och arbeta för att så många länder som möjligt ställer sig bakom domstolens arbete.

* **Mänskliga rättigheter måste respekteras i kampen mot terrorismen.** Samtidigt som varje terroristhandling kränker den drabbade personens mänskliga rättigheter får inte kampen mot terrorismen hota samma rättigheter. Därför vill vi arbeta, inom EU, FN och andra organisationer, för att allt arbete mot terrorism genomförs rättssäkert och i enlighet med de mänskliga rättigheterna och internationella lagar.

* **Förföljelser på grund av sexuell läggning ska motarbetas.** I många länder diskrimineras och förföljs människor på grund av sin sexuella läggning. Att aktivt driva frågor om diskriminering och förföljelser pga. sexuell läggning möter ofta trögt motstånd, men vi vill fortsätta driva dessa frågor aktivt inom EU och FN. Vi vill arbeta för att frågor om sexuell läggning blir en självklar del av det internationella arbetet för mänskliga rättigheter.

* **Människor som flyr undan förföljelse ska få en fristad.** Vi ska fortsätta att driva på för human och solidarisk flyktingpolitik inom EU och i FN för skydd av alla de flyktingar som finns i läger runt om i världen. Vi ska verka för att EU får en gemensam flyktingpolitik som garanterar alla asylsökande en rättssäker prövning, ett bra mottagande och att särskild hänsyn tas till utsatta barn. Vi vill driva på för att ansvaret för asylsökande delas mellan alla EU:s medlemsländer. Detta kommer att öka Europas kapacitet att erbjuda asyl för dem som behöver.

Högeralternativet: För mänskliga rättigheter?

För att öka respekten för mänskliga rättigheter i världen och stödja de människor som kämpar för sina mänskliga rättigheter kvävs att Sverige ger både politiskt och praktiskt stöd. Att göra starka uttalanden och bedriva politiska påtryckningar mot dem som kränker mänskliga rättigheter är viktigt, precis som det är angeläget att

på olika sätt arbeta för mänskliga rättigheter inom EU, FN och andra organisationer.

Men genom vårt bistånd kan vi praktiskt stödja mänskliga rättigheter i samhällen där dessa brister, det kan handla om stöd till demokratiinsatser, informationssatsningar mot tortyr och uppbyggnaden av oberoende rättsväsenden. Med de biståndssänkningar på åtta miljarder som moderaterna förespråkar är det svårt att se att Sveriges bistånd för mänskliga rättigheter inte ska drabbas. Vill man sänka biståndet måste man våga berätta vad som ska bort i vårt stöd till mänskliga rättigheter - insatser mot dödsstraffet i Kina, arbetet för mänskliga rättigheter i Mellanöstern, eller stödet för demokrati i Vitryssland?

En rättvis och trygg värld för alla

Att vända ilskan över världens orättvisor till handlingskraft har alltid varit en utgångspunkt i socialdemokratisk utrikespolitik. För oss socialdemokrater handlar arbetet för en rättvis värld i grunden om att alla människor har samma värde. En flicka som föds i Kinshasa borde ha samma möjligheter att få gå i skolan som en flicka som föds i Karlskrona. En ung man i Peking borde ha samma rätt att demonstrera mot regeringen som en ung man i Paris. En mormor i Bolivia borde ha samma rätt till en trygg ålderdom som en mormor i Belgien. En barnsoldat i Liberia borde ha samma rätt att spela fotboll, leka och vara barn som en liten kille i Linköping. Att alla människors har samma värde - detta är drivkraften i vårt arbete för en rättvis värld.

Solidaritet – förmågan att se sig själv i andra – är en värdering som alltid styr vår utrikespolitik. Så vill vi att det ska fortsätta vara. Det vinner vi alla på. Med ökad solidaritet och minskade globala klyftor ökar också tryggheten och säkerheten i Sverige. Vi vet att vårt samhälle blir bättre och tryggare om vi inte lämnar människor utanför och på efterkälken. Samma sak gäller på ett globalt plan. Alla ska med i utvecklingen. Så blir också världen bättre.

Vi kan konstatera att även högers värderingar slår igenom i deras utrikespolitik. Det kanske tydligaste exemplet finns i biståndet. När man öppnar upp för att sänka biståndet radikalt säger man samtidigt: Alla ska inte med. De globala orättvisorna är inte vårt problem. Det är viktigare att sänka skatten här hemma än att stötta världens utsatta att ta sig ur fattigdom och förtryck. Därför är det kanske heller inte så konstigt att den rapport som högeralliansen tagit fram som grund för sin gemensamma utrikespolitik saknar orden solidaritet och rättvisa. Det är heller inte så konstigt att samma ord saknas när alliansens i sitt valmanifest berättar vilken utrikespolitik de vill driva.

Därför skiljer sig vår socialdemokratiska utrikespolitik mot den politik högern vill föra. Därför är valet den 17 september viktigt. En rättvis värld är möjlig – om vi arbetar hårt, driver en genomtänkt politik, vågar höja rösten och tar internationellt ansvar. Det gör vi socialdemokrater.

